

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. nová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LALOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 227. szám.

Hétfő, okt. 5.

A takarékoság.

— okt/ber 5.

Aki ösmeri a magyar népet, az tudja, hogy a felesleges pénzt nem teszi félre. Földet vásárol, gazdasági berendezésekre fordítja, vagy ipari beruházásokat eszközöl. A legtrikább esetekben van megtakarított pénze és az is csak ideig-óráig. E körülmény pedig igen sokszor végzetes a családi otthonra. A nagykorúság, a férjhezmenés, a katonai szolgálat eltöltése, halálozás, mind olyan esetek, amelyek tetemesebb pénzátalozatot rónak a családra, melyek nyomában rendszerint jár a kölcsön, a betáblázás, az adósság, az uzsora.

Ez anomáliákon akart segíteni és a családi otthon védelmét előmozdítani a kereskedelemügyi miniszter, amidőn életbe léptette a lekötött betét intézményét. Tette pedig ezt a postatakarékpénztárral, azzal az intézménnyel, mely immár évtizedek óta teljes csendben ugyan, de hangszorgalommal végzi munkálkodását, a magyar nép filléreinek összegyűjtését.

A lekötött postatakarékpénztári betét lényegében abban áll, hogy a betevő betétjének felmondási jogról előre kikötött feltétel teljesüléseig önként lemond. A felmondási jog csak akkor éled fel, ha a kikötött feltétel bekövetkezik, vagy ha a feltétel be ne állhat. A kikötött feltételek a következők: nagykorúság, férjhezmenés, katonai szolgálat esete, meghatározott idő s végül számszerű összeg.

A zárt betétek hasznát és előnyeit a kikötött feltételek elnevezésében már megtaláljuk, amennyiben a lány hozományáról, a fiú katonai szolgálalának költségeiről már eleve lehet gondoskodni, anélkül, hogy a betevő ki lenne téve azon kellemetlenségnek, amelyek jelenleg a hason biztosítási ügyleteknél esetleg elérhetik.

Itt a betevő akkor és annyit fizet, amikor tud és amennyit képes. Más szóval

az önbiztosítást valósítja meg. A nagykorúság, idő és összeg feltételek mind a takarékoság, a tőkegyűjtés érdekében valók. Eddig is megkísérelték bizonyára egyesek ily feltételekkel gyűjteni, de az emberi gyengeség folytán nem sok eredménnyel, míg ez új intézményben egyenesen kényszerítve lesznek takarékoskodni.

Rövid ideje, hogy ez az intézmény életbelépett és a közönségnek olyan osztatlan elismerésével és érdeklődésével találkozott az idő és a meghatározott összeg feltétele tekintetében, úgy, hogy a postatakarékpénztárnak már osztályt kell erre nézve létesíteni.

Torontálvármegye virilistái.

— A legtöbb adót fizetők 1909. évi névjegyzéke. —

Nagybeeskerek, okt. 5.

(Folytatás.)

Duin Sándor földbirtos Aracs 1300.
Szekeres Kálmán földbirtos Csene 1294.
Márkov Vikentie földbirtos Szőregh 1291.
Knezev Mita földbirtos Mokrin 1290.
Nedelkov Tyira földbirtos Szőregh 1285.
Csik János földbirtos Boesár 1285.
Zsiross József ügyvéd Módos 1277.
Sztójkov Ránko földbirtos Szőregh 1273.
*Dr. Nagy Jakab orvos Szanád 1272.
Szimity Dusan földbirtos Nagykikinda 1268.
Kasztory Antal földbirtos Basahid 1258.
Mixich Ottó földbirtos Horvátkecsa 1256.
Lótiy Milivoj kereskedő Nagykikinda 1253.
Popper Alfréd kereskedő Szerbnagyszentmiklós 1250.
*Dr. Nagy Dezső ügyvéd Nagybeeskerek 1249.
Trifunácz Mihály földbirtos Karlova 1248.
*Dr. Gyorgyevics Milos ügyvéd Nagybeeskerek 1247.
Bezuk István bérlő Zsombolya 1244.
Zsembery Pál földbirtos Nagybeeskerek 1240.
Rohonczy Gedeon földbirtos Törökbecse 1239.
Bunyevác Obrád földbirtos Aracs 1234.
Matits János földbirtos Oppova 1233.
Schlesinger János földbirtos Bóka 1224.
*Kéler Akos m. th. főügyész Nagybeeskerek 1214.
Vlaskalics Tanaszie földbirtos Törökbecse 1207.
Dr. Stefan Kristóf földbirtos Nagykikinda 1205.
Eibenschütz Zsigmond bérlő Györgyháza 1199.

Csikala Pánta földbirtos Nagytörök 1198.
*Dr. Haidegger Lajos igazgató-főorvos Nagybeeskerek 1195.

*Stankovics Szvetozár mérnök Törökkanizsa 1193.
Popovics Arsa földbirtos Melencez 1193.

Milinkov Tósa földbirtos Péterrév 1192.

Miloradovics Péter csizmadia Pancsova 1191.

*Dr. Neumann Gyula orvos Ernesztháza 1190.

Welter Mátyás bérlő Gyülvész 1184.

Munkácsi Béla ügyvéd Öszentiván 1182.

Busch József földbirtos Nemetpalánka (Bácsm.) 1178.

Dr. Manyov Vince ügyvéd Nagyszentmiklós 1174.

Kolling János földbirtos Boesár 1167.

Ifj. Koch János takarékpénztári igazgató Zsombolya 1162.

Veszelinov Milos földbirtos Nagykikinda 1158.

Dr. Wolf Jakab ügyvéd Nagykikinda 1156.

Glavas Vása földbirtos Aracs 1155.

Kesselring Mihály kereskedő Módos 1154.

Uzbasich Gáspár főszolgabíró Csene 1149.

Jovanovics A. Nikola kereskedő Románpetre 1149.

Weidlinger Benő földbirtos Szanád 1149.

Bencez Miksa butorgyáros Nagybeeskerek 1148.

*Kelemen András lelkész Szaján 1147.

Borst Keresztély földbirtos Kiskér (Bácsm.) 1142.

Blázsín Ráda földbirtos Aracs 1141.

Fix Miklós földbirtos Nagyjécsa 1141.

Indrikovits János földbirtos Nkikinda 1136.

Dauerbach György földbirtos Szeged 1134.

Kohlen Vilmos földbirtos Kiszombor 1133.

Ifj. Dippong József téglagyáros Nkikinda 1130.

Dr. Dukesz József Mihály fogorvos Nagybeeskerek 1128.

Miskovits Miksa földbirtos Szerbsztmarton 1127.

Lipzenberger Péter földbirtos Kiskér (Bácsm.) 1125.

*Magyar Pál lelkész Nagybeeskerek 1123.

Novich György földbirtos Ujvidék 1117.

Dimitrievics Gyurka földbirtos Nagybeeskerek 1113.

Schlesinger Izidor kereskedő Törökbecse 1108.

Nagyalin Uros földbirtos Melencez 1105.

Neurohr Mihály földbirtos Grabác 1088.

Arszenov Arkádia földbirtos Perlasz 1077.

Eremics Vajkó földbirtos Bácsmaratonos 1076.

Raits Tósa földbirtos Szerbittebe 1067.

Klein János földbirtos Zsombolya 1063.

Reitter Ignác kereskedő Törökbecse 1056.

Veszelinov Ráda földbirtos Nagykikinda 1052.

*Weisz Izidor kereskedő Nagybeeskerek 1048.

Urbán Iván földbirtos Törökbecse 1045.

*Dr. Pollák Győző ügyvéd Nagybeeskerek 1040.

(Folyt. köv.)

A „TORONTÁL“ tárcája.

Karátsonyi grófok estélye.

(A „Torontál“ eredeti tárcája.)

Sziv szerint örüljön minden magyar ember, valahányszor az udvar egy magyar főúr iránt érzett rokonszenvével tüntet. Hiszen azok az ellentétek, melyek Bécs és Magyarország között annyiszor felmerültek, a legtöbb esetben onnan veszik eredetüket, hogy nem ismerték egymást. Minél sürűbb tehát az érintkezés az udvar és Magyarország között, annál több a remény, hogy végre valahára meg is értjük egymást.

A megértés ezen politikájához kevés magyar ember járult hozzá oly tetemesen, mint Karátsonyi Jenő gróf és neje, született Andrássy Karolin grófnő. Az ő keresetlen vendégszeretetük sürűn vonzotta a királyi családot a krisztinavárosi palotába s maga ősz királyunk is felkereste otthonában egyik legkedvesebb tanácsosát.

Tíz éve mult annak, hogy a király itt járt s emléktábla jelöli meg azt a napot, melyen az első magyar ember kereste fel egyik kedves hivat. A vörös réztábla ezt hirdeti:

I. Ferenc József
ő császári és apostoli királyi felségének
1893. évi február 21-én
ebben a palotában tett
látogatása emlékeztére,
amidőn ezt a képfárt is megtekintette.
Gróf Karátsonyi Jenő.

Hogy a főhercegek sürűn fordulnak meg Karátsonyi grófok házában, azt minden ujságolvasó ember tudja, de különösen tudja minden torontáli ember, mert szó, ami szó, nagyon jól esik nekünk torontáliaknak, hogy épen torontáli főurat tüntet ki kegyével és rokonszenvével a magyar király és családja.

Az udvari életben otthonos emberek megállapították, hogy alig volt még Budapesten fényesebb estély az október másodikánál, amikor a spanyol királyi pár tiszteletére rendeztek estélyt.

A vendégek kilenc óra után kezdtek gyülekezni. Egymásután érkeztek a magyar kormány tagjai, a közös miniszterek és az osztrák kormány elnöke és Budapesten időző tagjai, az országgyűlés két házának elnökei és alelnökei, a közigazgatási bíróság, az állami számvevőszék elnökei, a püspöki kar számos tagja, a főváros polgármesterei, a szerb patriárka s az irodalmi és művészi élet számos kitünősége. Feltűnő nagy számban jelentek meg a Bécsben székelt diplomácia mostanában Budapesten tartózkodó tagjai.

Tekintélyes számban volt képviselve Torontálvármegye is. Ott voltak: Csekonics Endre gróf v. b. t. t., Csekonics Iván gróf, Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó, Daniel Ernő báró volt kereskedelemügyi miniszter, Botka Béla főispán, Zsiross Lajos kuriai bíró, Dellimanics Lajos, volt főispán, Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, Jekelfalussy Zoltán cs. és kir.

kamarás, Kaiser Lajos pápai kamarás, Rohonczy Gedeon, Pap Géza, Babics József volt országgy. képviselők, ifj. dr. Daniel Pál orsz. képviselő, dr. Demkó Pál közjegyző, dr. Brájjer Lajos szerkesztő, Demkó István megyei aljegyző, Rónay Gyula.

Tíz órakor megérkezett József kir. herceg és Augustza kir. hercegasszony. Néhány perccel később jöttek Frigyes királyi herceg és Izabella királyi hercegasszony leányaikkal, Gabriella és Izabella Mária királyi hercegnőkkel. Ezután Ferenc Ferdinánd kir. herceg, trónörökös Mária Annunziata királyi hercegnővel érkezett a grófi palotába; a királyi herceg ulánuszredének egyenruháját viselte.

Ugyanekkor érkeztek Lipót, György és Konrád bajor hercegek is, továbbá királyunk kísérete.

Miután a vendégek elhelyezkedtek, megérkezett a spanyol királyi pár. A vesztibülben Karátsonyi Jenő gróf és neje üdvözölték a felségeket. Viktória Emilia királyné karját nyújtotta Karátsonyi grófnak, Alfonz király pedig Karátsonyi grófnét vezette karján. A spanyol király ezuttal már lovassági tábornoki egyenruhában jelent meg. A királyi pár a bálterem mellett levő szalonban, ahol a fenségek is egybegyűltek, rövid cercelet tartott. A király megszólította a magyar kormány tagjait, elsőnek Wekerle Sándor miniszterelnököt, aki már új spanyol rendjével jelent meg. Megszólítással tüntette ki Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert, akinek mellén szintén látható

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 2/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Október 6. Megyei áll. vál. ülés.
Október 7. Számonkérő tisztizés.
Október 8. Rendes őszi közgyűlés.
Október 8. A jegyzői nyugdíjintézet ülése.
Október 8., 9., 10., 11. Országos vásár.
Október 29. Tanítógyűlés.

— **Személyi hír.** Botka Béla főispán Budapestről visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A király nevenapja.** A szokásos kegyelettel ünnepelte meg tegnap Nagybecskerek város közönsége a király nevenapját. Ez alkalomból tegnap délelőtt 10 órakor a róm. katolikus plébánia-templomban zenésmise volt, amelyen részt vettek a polgári és katonai hatóságok fejei, továbbá nagyszámú ünneplő közönség. A zenés-misén, melyen Magyary Pál pápai kamarás pontifikált fényes papi segédlettel, az egyházi ének- és zenekar a Güttler-féle „Misét” adta elő. Gradualera Lassen „Domine salvum fac regem nostrum” kezdetű 8 szólamu karéneket adtak elő zenekísérettel, offertóriumra Rudnick „Istenem, buzgó szívvel” kezdetű szerzeményét, végül pedig Schiedermayer „Te deum”-ját adta elő az énekkar, melyeket a templomban egybegyűlt nagyszámú közönség áhitattal hallgatott végig.

— **A közig. bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, amelyről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **Október 6.** Holnap lesz az aradi tizenhárom vértanu dicsőséggel teli borzalmas halálának 59-ik évfordulója. Az idén esodálatosképpen alig hallottunk valamit nálunk ennek a nagy napnak méltó megünnepléséről s mindössze a polgári és felsőkereskedelmi iskola igyekszik nagyobb arányúvá tenni október 6-ikának megünneplését. Pedig a magyar történelemnek két nagy emléknapját: március 15-ikét és október 6-ikát nem lehet pusztán iskolai ünnepekké degradálni, hanem azt mindenkor az egész magyar társadalomnak kell megünnepelni. Eddig nálunk a kaszinó-társulat ápolta a naphoz méltóan a nagy gyász emlékét, az idén azonban, sajnos elég helytelenül, elejtette az ünnepet, amelyre pedig itt Nagybecskereken különösen szükség van. Az utolsó pillanatban a kultúregyesület vette kezébe a dolgot s így történik, hogy a gyász-ünnep mégis ki fog emelkedni az iskolai ünne-

volt új spanyol rendjele, Kossuth Ferencet, Andrássy Gyula grófot és Apponyi Albert grófot, azonfelül Széll Kálmánt is. Közben a királyné a fenségekkel és a ház urnójével beszélgetett. Ferenc Ferdinánd trónörökös is hosszabb ideig beszélgetett Wekerle miniszterelnökkel.

A bála eljött a spanyol királyi pár teljes kísérete is.

Alig kell talán említenem, hogy a társaság központja ezúttal is a spanyol királynő volt. Hogyisne. Mikor az a hír elözte meg, hogy ő a királynők legszebbike. A hír, bár az összes újságok megerősítették, igaznak bizonyult. Gyönyörű szőke asszony, remek termettel s felejthetetlen kék szemekkel. Viselkedése végtelenül szeretetre méltó. Semmi póz, semmi erőltetett leereszkedés. A tánc láthatólag örömet szerez neki s mikor a kotillon alatt virágbokrétákkal jelölték meg a hölgyek a táncosaikat, a szép királynő bizony maga járta végig a táncosait s sajátkezőleg nyújtotta át nekik a virágbokrétát.

A táncot ezúttal francia négyessel nyitották meg, melyet azonban csak néhány pár táncolt. Ime a névsoruk:

Az első pár Ena királyné és Karátsonyi Jenő gróf volt, vis-à-vis-jük Mária Annunziata királyi hercegnő József királyi herceggel, a második pár Alfonz király és gróf Karátsonyi Jenőné volt, vis-à-vis-jük Augusta királyi hercegnő Santo Mauro herceggel, a harmadik pár Karátsonyi Méri grófkisasszony György bajor herceggel,

pek keretéből. A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület ugyanis fölkérte Polgár Károly szinigazgatót, hogy szintársulatával vonuljon ki Kiss Ernő szobrához és ott a társulat tagjai énekeljenek el néhány hazafias dalt. Azonkívül fölkérte az egyesület Halasi Mariskát, a társulat jeles drámai művésznőjét, hogy alkalmi költeményt szavaljon a szobornál, amire a művésznő készséggel vállalkozott.

Igy a nagy gyásznapon az emlékünnepp mégis nagyobb arányú lesz. E szerint a szobornál az október 6-iki ünnep délelőtt 11 órakor a következő sorrendben folyik le:

1. Himnusz. Eneki a szintársulat s a polgári és felsőkereskedelmi ifjuság énekkara.

2. Alkalmi költemény. Szavalja Halasi Mariska a szintársulat tagja.

3. A szobor megkoszorúzása. Koszorút tesz le a kultúregyesület, a kaszinó, a főgimnázium és a felsőkereskedelmi és polgári iskola ifjusága.

4. Szózat. Eneki a szintársulat.

Itt említjük meg, hogy a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam hallgatói is rendeznek október hatodikán ünnepet. Az ünnep holnap délután 5 órakor lesz a vármegyei házyagyteremben s az emlékbeszédet Szabó Béla tanfolyamhallgató mondja. Az ünnep után a hallgatók Kiss Ernő szobrához vonulnak s a szobrot megkoszorúzzák.

— **Az iparhatóság ülése.** Nagybecskerek város tanácsa mint elsőfoku iparhatóság szombaton délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen Tósi ty Zsiva szücsipar folytatására nyert ipar-engedélyt.

— **Dr. Vértessy Gyula távozása.** Mint értesülünk, dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő, a jeles író legközelebb távozik Nagybecskerekéről. A kultuszminiszter ugyanis Vértessyt áthelyezte Nagybecskerekéről Temesvárra a temesvármegyei tanfelügyelőség élére. A jeles író-tanfeligyelő távozásáról sajnálattal adunk hírt s ez bizonyára minden körben hasonló visszhangot kelt.

— **Utóállítás.** A Rezső-laktanyában ma délelőtt 9 órakor volt a szokásos utóállítás, amelyen a polgári hatóság részéről Szilágyi Albert m. aljegyző, a honvédség részéről Neuschl Ferenc alezredes elnököl, míg a közös hadsereget Meška Ferenc alezredes képviselte. Orvosok voltak: dr. Plechl Szilárd m. főorvos és dr. Misera József ezredorvos. A mai utóállításon mintegy 30 katonaköteles jelentkezett, akik közül tizet besorozták.

— **Dr. Tószögi Aladár meghalt.** Mint őszinte részvétellel értesülünk dr. Tószögi Aladár törökbecsei járásorvos, tb. megyei főorvos szombaton Budapesten 68 éves korában meghalt. A boldogult köztisztviselőben álló férfi tevékeny részt vett a vármegye közéletében s a törvényhatóságnak agilis lelkes tagja volt. Halála széles körben kelt részvétet s elhunytát kiterjedt családján kívül

vis-à-vis-jük Karátsonyi Mary grófkisasszony Konrád bajor herceggel.

Azután néhány keringőt táncoltak, melyben a királynő kitünő táncosnőnek bizonyult. Alfonz király is passzióval táncolt. A király nem tartozik a legszebb emberek közé, de mikor beszél, arca megeléknül s olyankor igen rokonszenves benyomást tesz.

Az estély egyik szenzációja a cotillon volt, melynél fényesebbet és leleményesebbet főiri körökben is ritkán láttak. Különösen tetszetek a csipkenapernyők, melyek villamos fényben ragyogtak, mikor a táncosnők kinyitották őket. A cotillonban résztvettek az összes főhercegek, Ferenc Ferdinánd trónörökös is. Ekkor osztották szét a remek plaketteket is, miket Karátsonyi grófék készítettek, melyek előlapján a spanyol király és I. Ferenc József kettős képe látható, míg a hátsólapja a Karátsonyi palotát mutatja.

Az estélyen mindvégig fesztelen jókedv uralkodott. Éjfél táján a különböző termekbe osztott szét a társaság, hol válogatott buffet várta a vendégeket.

A spanyol királyi pár csak egy órakor hagyta el a palotát, miután a legmelegebb szavakban köszönte meg Karátsonyi grófnak és a grófnőnek azt a páratlan vendégszeretetet, melyben részük volt.

Két óra felé járt az idő, mikor a többi vendégek egy felejthetetlen szép este emlékével eltávoztak.

B. L.

számos tisztelője gyászolja. Temetése tegnap volt élénk részvét mellett Budapesten, ahol a kerepesi-úti temetőben helyezték örök nyugalomra. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak fájdalomtelt szívvel jelenjük, hogy a leghüségesebb férj, legönfeláldozóbb atya, gyengéd jó nagyatya, após és rokon dr. Tószögi Aladár járásorvos, Torontálvármegye tb. főorvosa és törvényhatósági bizottsági tagja, takarékpénztári igazgató, a törökbecsei r. k. hitközség elnöke stb. folyó évi október hó 3-án hajnali 3 órakor a halotti szentségek ajtatos felvétele után, munkás életének 68-ik, boldog házasságának 41-ik évében jobblétre szenderült. A drága halott földi maradványai f. évi október hó 4-én délután 3 órakor fognak a Kerepesi-ut melletti temető halottasházában, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s ugyanazon temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó évi október hó 5-én reggel 9 órakor fog a lipótvárosi Bazilikában az egek Urának bemutatni. Budapest, 1908. október 3-án. Áldás és béke poraira! Dr. Tószögi Aladárné szül. Dózsa Emma neje. Dr. Tószögi Andor, dr. Tószögi Dezső, Tószögi Ilona férj. Povse Vilmosné, Tószögi Imre, Tószögi Márta férj, sarkadi Nagy Sándorné, Tószögi Erzsike férj, dr. Harmathy Károlyné, Tószögi Géza, Tószögi Magdolna férj, Indrikovics Sándorné, Tószögi Iván gyermek. Tarnói Valovich Olga, Wenisch Ella menyei. Sarkadi Nagy Sándor, Povse Vilmos, dr. Harmathy Károly, Indrikovics Sándor vejei. Tószögi Margitka, ifj. Tószögi Aladár, Tószögi Pál, Tószögi Klárka, Tószögi Emmike, Sarkadi Nagy Sándor, Sarkadi Nagy Erzsike, Harmathy Attila, Indrikovics Zolika unokái.

Külön gyászjelentést adott ki azonkívül a törökbecsei takarékpénztár, amelynek igazgatója volt és a törökbecsei áll. elemi iskola gondnoksága, amelynek einőke volt.

— **Jom-kippur.** Tegnap este kezdődött a zsidók engesztelő ünnepe, a jom-kippur, amelyet általában hosszú napnak neveznek, mivel hogy a biblia rendelése szerint teljes huszonegy órán át böjttel sanyargatják magukat. A zsidó-templomban már tegnap este megkezdődtek az ünnepi ajátosságok, amelyet ma egész nap folytattak s a böjt és vezeklés az esti csillag feltünéséig tart.

— **A nem állami tanítók fizeteskiegészítése.** A m. kir. kultuszminiszter utjában a következő tanítók és tanítónők fizetéseit és korpótelekét egészítette ki állami segélylyel: Renárt Péter nagyszói községi, Seifert Mária fodorházi r. kath., Plank Teréz gyéri közs., Muthné Varga Erzsébet németszentmiklósi r. kath., Janczer Matyas kisözi közs., Zahradnik Ferenc magyarzerenyai r. kath., Henczl Ferenc istvanvölgyi r. kath., Leszi Károly grabácsi közs., Konda Péter közs., Leitner Lajos kunszöllösi r. kath., Herczog Antal nyerei r. kath., Krogloth Matyas kisözi és Franzen Péter grabácsi közs. el. iskolai tanítók, illetőleg tanítónők.

— **Villamos üzemünk kiterjesztése.** Dr. Perisics Zoltán polgármester, továbbá Beck Gyula, villamműigazgató, Szávics Sándor és Krumenácker Ferenc a villamvilágítási bizottság megbízásából tegnap reggel automobilon Törökbecsére, Obecsére és Melenczére utaztak, hogy ott a villamosság bevezetéséről tárgyaljanak s a feltételeket megállapítsák. A bizottság először az obecsiekkel tárgyal, ismertetvén azokat a feltételeket, amelyek elfogadásával a város hajlandó ott a villamosságot bevezetni. Az obecsiek megbízták a feltételeket magukra nézve kedvezőnek ítélték s elhatározták, hogy legközelebb eljönnek Nagybecskerekre, hogy megtekintsek a villamművet. A törökbecsiek valószínűleg szintén fölünk fogják bevezetni az áramot, hasonlóképpen Melencze községe is, ahol a hangulat szintén kedvező. Melencze község képviselőtestülete különben elhatározta, hogy legközelebb közgyűlést tart ebben a tárgyban s akkor határozni fognak afölött, vajjon elfogadják-e a város ajánlatát. A jelekből ítélve, most már valószínű, hogy a városnak sikerül a villamos-üzem kiterjesztésének tervét megvalósítani.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Szens István-társulat Magyar Pál kamarás plébános ur közbenjárása folytán az Eötvös-utcai áll. el. iskolába járó róm. kath. vallású szegény gyermekek számára 55 darab hittani tankönyvet adományozott. Miről úgy nevezett társulatnak, mint Magyar Pál plébános urnak a szegény gyermekek nevében hálás köszönetet mondanak Bányai Jakab áll. el. isk. igazgató, Wittwer Miklós róm. kath. hitoktató.

— **Mulatság.** A hivatalos báli szezon ugyan még korántsem köszöntött be s a farsangról most még legfeljebb csak az a néhány baklós álmodozik, akiket a gondos mamák az idén fognak először a parketre vinni, a frakkok és szmokingok szintén élvezik még a jól megérdemelt nyugalmat, mindennek dacára pedig mégis meg volt az első, ha nem is éppen hivatalos —

menyecskebál. A kezdeményezés és rendezés sikere a póstatisztekkel illel meg, akiknek sikerült a többi tisztviselőket is egy társaságba hozni össze s az egész estét kedvessé, kedélyessé tenni. A mulatság szombaton este volt az Ellmer-féle vendéglő helyiségeiben. Este 9 órakor már az összes termék szinte zsúfolásig tömve voltak. A jelen voltak közül a következőket sikerült feljegyeznünk: A szónokok: Abramovics Lajosné, Ágoston Ferencné, Bauer Henrikné, Elekes Károlyné, Giffinger Zsigmondné, Höger Antalné, Hoffmann Józsefné, Kretovics Kálmáné, László Lajosné, Perger Rezsóné, Szilvassy Istvánné, Wuchetich Lászlóné és Tolveth Oszkárné. Leányok: Grób Tilda, Kasza Ilona, König Viola (Mohol), Langvara Paula (Mohol), László Irma és Pávay Mathild (Mohol). A mulatságon mindvégig a legfesztelenebb hangulat uralkodott s a vidám táncnak csak a kora reggel vetett véget.

A „Magyar Hirlap“ ez év karácsonyán egy 1909-re szóló naptárral lepi meg előfizetőinek nagy táborát. A naptár minden ízében új és eredeti lesz. A nagyvilágot fogja bemutatni írásban és képen; a nagyvilág legnagyobb városait, mint: Bécs, Berlin, Páris, London, Amsterdam, Pétervár, Konstantinápoly, Madrid, Róma, Newyork és Tókió. Ezeknek a városoknak a leírását egy-egy német, francia, angol, hollandus, orosz, török, spanyol, amerikai vagy japán újságíró írja s díobéjban a legkimerítőbb Baedekkert adják majd. Az illető városokról nem sablonos képek lesznek majd, hanem a Claude Monet, V. H. Bailely, Raffaelli, Heeniger, Jeshio, Markino és mások festményeinek a reprodukciói fogják bemutatni a berlini utcát, a londoni Westminster, a római Titus-kaput, a párisi Louvre sétányát, a tókiói pagodákat s a newyorki felhőkarcolókat. Az irodalmi részben az illető nemzetek legjobbjai szólnak meg majd egy-egy vers s egy-egy novella keretében. Anatole France, Conan Doyle, Ludwig Thoma, Heyermans, Gorkij, Fukurava, D'Annunzio nevével találkozunk majd itt az olvasó. Ilyen lesz a Világ-Naptár tartalma, amelyet neves magyar művészek és írók is felkeresnek majd műveikkel. A naptár 12 iven jelenik meg, finom merített papíron, gyönyörű kiállításban. Minden előfizető, az is, aki most lép be, megkapja karácsonykor a Magyar Hirlap „Világ Naptár“ ajándékát.

Színház.

Cigánybáró—Varázskeringő. A két legutóbbi színházi estén a muzsika uralkodott. Két operette-előadáson a színtársulat énekes személyzete mutatkozott be a katonai zenekar kíséretében s örömmel mondhatjuk, hogy régen nem láttunk olyan pompás operette-előadásokat, mint szombati és vasárnap este s bizonyos, hogy az igazgató és társulatának törekvését a közönség teljes mértékben méltányolni is fogja, ami már ezen két előadáson is meglátszott.

Szombaton este Strausz János klasszikus operetteje, „A cigánybáró“ került színpadra s míg máskor üres ház tátong ilyenkor, szombaton szép számu közönség gyűlt össze „A cigánybáró“ előadására. És aki eljött, az csak a legteljesebb megelégedéssel szólt az esteről, ami nem is csoda, mert ma már alig láthatjuk még a fővárosban sem ilyen jó előadásban Strausz örökbeesü művét. Olyan stílu énekesnő, mint Kaposy Józsa, nem igen van operette-énekesnőink között s az ő Szaffija énekművészet dolgában ugyszólván kritikán felül áll. Kétünő énekszámai ezuttal sem tévesztették el a hatást s a közönség zajos tapsokkal adózott a művésznőnek. Méltó partnere volt Barinkay szerepében Barna Andor, az új tenorista. Barnának csengő, érces és erős tenorja van, amelylyel könnyedén uralkodott énekszámai fölött. A közönség élvezettel hallgatta őt is s bizonyára mindig kedves éneke lesz. Csanádi Irma Cziprát játszotta s megerősödött hangjával kifogástalanul énekelt. Tetszett Haraszti Vilma is Arzéna szerepében, de jó volt Csolnaki Solymosi, Halasi, Serző Etele és Radványi Dezső is. A társulat énekkara is erősebb, mint máskor s a karének hiba nélkül ment. Nagyban emelte az előadást a katonai zenekar kísérete, amely tökéletes volt.

A szombati előadás jó híre vasárnap estére már zsúfolat házat gyűjtött össze a másik Strausz-nak: Oszkárnak kissé már elesépet, de még mindig vonzó édes muzsikájú darabjához. A varázskeringőhöz. Az előadás ezuttal is teljes mértékben megérdemelte a nagy érdeklődést, mert a társulat teljesen érvényesítette a darab minden szépségét. A tegnapi estén mutatkozott be a társulat új szubrette primadonnája Pataki

Vilma s mindjárt első föllépésével megnyerte a közönség rokonszenvét. Bájos színpadi jelenés, kellemes csengő hangja van s igen jól festett a hercegnő szerepében. Barna Andor hatással énekelte a darab ismert zeneszámain. Peterdi Eteleka kedves, temperamentumos Franci volt s mellette szépen énekelt. A többi szereplők Solymosi, Remete, Virányi, Halasiné stb mind jó együttest alkottak. A kar és zenekar az előző estéhez hasonló kifogástalansággal játszott s a közönség egész este zajosan tapsolt s több énekszámot megismételtetett. (S—s.)

* **János vitéz.** Vasárnap délután a színtársulat Kaesoh pompás magyar daljátékát adta elő szép közönség előtt. Kukoricza Jancsit Pataki Vilma, Iluskát pedig Peterdi Eteleka játszotta nagy tetszés mellett s az egész előadás is jó volt.

* **Heti műsor.** Kedden, október 6-án: Diszeloadás. 1. Prolog; 2. „Hálás utókor“. Ujdonság, Lengyel Menyhért jutalmazott szatirikus korrajza. Főszereplők: Gózon Béla, Virányi Sándor, Halasi Mariska, Remete Géza.

Szerdán: „Le a férfakkal!“ Engel és Horst legújabb bohózata. Főszereplők: Pataki Vilma, Haraszti Vilma, Halasiné, Peterdy Eteleka, Virányi, Remete, Solymosi.

Csütörtök, október 8-án: „Csókkirály“ új szereposztással. Főszereplők: Pataki Vilma, Csanádi Irma, Haraszti Vilma, Virányi, Radványi.

Pénteken, október 9-én: „Drótosztó“. Lehár F. nagyszerű operetteje. Főszereplők: Pataki Vilma, Haraszti Vilma, Halasiné, Polgár Károly, Virányi, Solymosi, Kabos, Remete, Barna, Radványi stb.

Szombaton, október 10-én: „Tatárjárás“. Ujdonság, a Vigszínház ezidei slágere. Főszereplők: Peterdy Eteleka, Pataki Vilma, Haraszti Vilma, Radványi, Remete, Kabos, Barna.

Vasárnap: Délután „Csókkirály“, este „Tatárjárás“ másodsor.

Hétfőn, október 12-én: „Bihoros“. Színmű ujdonság. Főszereplők: Remete, Gózon, Virányi, Radványi Iván, Halasi Mariska, Haraszti, B. Fehér Laura.

TÁVIRATOK

A szegedi egyetem és a király.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai általános királyi kihallgatások során Lázár György szegedi polgármester vezetésével küldöttség tiszteltet a királynál a szegedi egyetem érdekében. A küldöttségben képviselve volt Szeged városon kívül Szabadka, Hódmezővásárhely és Baja város, Csongrád, Bácsbodrog és Torontálvármegye, amelynek részéről Jankó Ágoston alispán vett részt a küldöttségben. A küldöttség memorandumot nyújtott át az uralkodónak, melyben kéri, hogy a harmadik egyetemnek Szegeden való felállítását pártolja az uralkodó. A király szívesen fogadta a küldöttséget és jóindulatáról biztosította, majd bemutattatta magának a küldöttség tagjait.

A karánsebesi új román püspök.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Karánsebesről jelentik, ott tegnap folyt le a gör. kel. román püspöki székre való választás, a melynek eredménye szerint karánsebesi gör. kel. román püspökké Muszta Fiarevet választották meg.

A választói jog.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tegnap délután a szociáldemokrata-párt a városligeti Aréna előtti téren nagy népgyűlést tartott, amelyen a pluralis választói jogot támadták s az általános titkos választói jogot követelték, közben élesen támadva a kormányt és a függetlenségi pártot.

A népgyűlés után a munkások nagy tömegben vonultak végig az Andrássy-uton, mignem egy helyen a rendőrség elibük állt s a tömeget szétoszlalni igyekezett, amiből nagy összeütközés keletkezett. A rendőrség kardot rántott s úgy támadt a tüntetőkre, míg ezek viszont revolverrel feleltek. A csata közben tizenöt revolverlövés dördült el, melyek közül egy-kettő könnyebb sebet ejtett a rendőrökön, egy lovasrendőrnek a lovát pedig leterítette a golyó. A tüntetők közül öt

sebesültek meg könnyebben s tizennégyet letartóztatott közülök a rendőrség. Ezzel azután a tüntetés véget ért.

Makói jelentés szerint ott tegnap szintén nagy népgyűlés volt, amely az általános titkos és közvetlen választói jogot követelte.

Bulgária — királyság.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rustsukból sürgönyzik, Ferdinánd bolgár fejedelem külföldi utjáról odaérkezett. A fejedelmet a bolgár kormányznak ott összegyülekezett tagjai fogadták. Itt a fejedelem elnöklésével minisztertanács lesz, amelyen hirtelen dönteni fognak a legutóbb felmerült vitás kérdések felett és Bulgária függetlenségének dolgában is.

Egy szűkszavú bécsi távirat szerint Tirnovóban Bulgáriát királysággá kiáltották ki. A távirat egyéb részleteket nem mond.

A bosnyák kérdés.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy bécsi jelentés azt a furcsa és aligha megbízható hírt közli, hogy Boszniát közigazgatásilag Horvátországhoz fogják csatolni. E hír szerint Horvátország és Bosznia külön kormányzót kap s a bosnyákok a horvát országgyűlésbe fognak képviselőket küldeni.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szeged—aradi vonalon nagy vasuti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat ugyanis összeütközött Pécskán egy tehervonattal, aminek következtében a mozdonyvezető és két utas meghalt, tizenötön pedig megsebesültek s azonkívül számos kocsi összezúzódott. A vizsgálat folyik.

Merénylet Márkus Emilia ellen.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ ered. távirata.) Márkus Emilia, a Nemzeti színház művésznője ellen Greguss Janka, a színház egyik volt öltöztetőnője gyilkos merényletet követett el. A merénylőt asszony elrejtőzött Márkus Emilia lakásán és ott revolverrel kétszer rálőtt Márkus Emiliára. A golyók szerencsére nem találtak, mire a merénylő maga ellen fordította a fegyvert s életveszélyesen megsebesítette magát. Azt mondják, hogy a merénylő maga ellen fordította a fegyvert s életveszélyesen megsebesítette magát. Azt mondják, hogy a merénylő asszony üldözési mániában szenvedett s ezért el is bocsátották a színházról. Az asszony elbocsátását Márkus Emiliának tulajdonította s ezért követte el ellene a merényletet.

Tözsde az izr. jom-kippur ünnepnap miatt zárva.

Felölös szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Bérlet 5 sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 6. előadás.

Ma, hétfőn, 1908. évi október hó 5-én:

A CSÓKKIRÁLY.

Operette 3 felvonásban. — Irtá: Orbán Dezső.

Személyek:

A királyné, Yvette	—	—	—	—	Pataki Vilma
Don Bombardos, Nielson	—	—	—	—	Virányi Sándor
Rumsvig Olaf, polgármester	—	—	—	—	Radványi Dezső
Heenskerk Serafius, tulipántermelő	—	—	—	—	Solymosi Sándor
Évike, leánya	—	—	—	—	Peterdi Eteleka
Fansen Kathrina	—	—	—	—	B Fehér Laura
Miska, fia, csipkeverő	—	—	—	—	Kaposi Józsa
Hansen, polgár	—	—	—	—	Kabos Gyula
Kisbiró	—	—	—	—	Remete Géza
Hercegnő	—	—	—	—	Haraszti Vilma

Holnap, kedden, 1908. évi október hó 6-án:

HÁLÁS UTÓKOR.

2350/1908. sz.

Alibunári járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetemény.

Torontálvármegye alibunári járáshoz tartozó dobriczai **körorvosi állásra**, mely körhöz Dobricza, Ilánca, Ferdinándfalva, Számos és Kismargita nagyközségek tartoznak, pályázatot hirdetek.

Kérem mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi okt. 31-ig** nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása: 1. Évi fizetés 2000 korona. 2. Hivatalos látogatáshoz természetben fuvar. 3. Szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. 4. A 3000 lakossal bíró székhelyen, Dobriczán, a halottkémlésért és husvizsgálati teendőként szabályrendeletileg megállapított díjak.

Ezen javadalmazásért köteles az orvos a körhöz tartozó községeket hetenként kétszer bejárni, az orvosrendőri teendőket végezni és a szegényeket ingyen gyógykezeltetni.

Alibunár, 1908. évi szeptember 25.

Radoics,
főszolgabíró.

897-3.3

449/908.

905-3.2

Hirdetemény.

Nagytorák község határához tartozó földeken a

vadászati jog

6 évre haszonbérbe lesz adva. A szóbeli árverés **1908. évi október 20-án d. e. 10 órakor** fog Nagytorák községházában megtartatni. Bánatpénz 70 korona. A feltételek a községi előjárásnál megtudhatók.

Kelt Nagytorákon, 1908. szeptember hó 29-én.

A közs. előjáróság.

RÁMPÁS

dr. Brájjer Lajos
szőlőjéből.

Literje 36 krajcár.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.15

Az Arpád-utcai 637/15. sz.
házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalá-

766-x.20

ban lehet.

ad 3137/908. sz.

901-2.2

Haszonbérbeadási árverési hirdetemény.

A nagybecskereki m. kir. kincstári ispánság közhírré teszi, hogy a nagybecskereki határban fekvő „Katinca” elnevezésű 1245 hold 523 négyszögöl kincstári ingatlanból még értékesítetlen terület **folyó évi október hó 6-án** és a következő napokon reggel 8 óra kezdettel a Katinca birtokon épült tanyán nyilvános árverés útján haszonbérbe adatni fog.

A fentebb említett 1245 hold 523 négyszögöl területű ingatlan az eddig értékesítetlenül maradt többi része 5 holdas parcellákban adatik haszonbérbe 1908. évi október hó 1-től 1909. évi szeptember hó 30-ig, vagyis egy évre.

Kikiáltási ár holdanként 40 korona.

A bérbevett területet albérletbe vagy feles művelésre kiadni tiltva van s az szerződösszegést képez s a bérlet azonnali elvesztését vonja maga után. A haszonbér két részletben fizetendő és pedig a fele az árverés alkalmával azonnal, másik fele 1909. évi április hó 1-én a nagybecskereki m. kir. adóhivatalba.

Árverésben nem csak Zsigmondfalva, Lázárföld, Felsőmuzslya és Nagybecskerek, hanem más községekbeliek is részt vehetnek.

Részletes feltételek alólírott magy. kir. kincstári ispánságnál a hivatalos órák alatt bármely nap megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1908. évi szeptember hó 22-én.

Magyar királyi kincstári ispánság.

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.

Alapított 1872. évben.

Alapított 1872. évben

A NAGYBECSKEREKI TAKARÉKPÉNZTÁR

elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

legelőzékenyebb visszafizetési módozatok mellett és engedélyez

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

Torontálvármegyében fekvő földbirtokokra.

A kölcsönök árfolyam-levonás nélkül, teljes összegben készpénzben folyósíttatnak.

308-10.8